

SARS e hira batlatsa-khomishenara ba bararo ho ntlafatsa boetapele

Tshwane 2 Phuptjane 2023 - Khomishenara ya SARS Edward Kieswetter, kajeno o tsebisitse ka ho hirwa ha Batlatsa-Khomishenara ba 3, e le ho ntlafatsa sehlopha sa hae sa bophethahatsi ka hara SARS. Sena se latela patlo e matla ya bophethahatsi e qetelletseng a bakile hore ho hirwe nkgetheng a le mong wa ka hare le ba babedi ho tswa lekaleng la praevete. Ho hirwa hona ha Batlatsi ke e nngwe ya dikgothaletso tsa tlaleho ya ho qetela ya Khomeshene ya Dipatlisiso mabapi le Taolo ya Lekgetho le Puso ke SARS, e neng e etetswe pele ke Moahlodi Robert Nugent.

Khomishenara Kieswetter o itse: ***“Ke thabisistwe haholo ke khiro tsena. Batlatsa-Khomishenara bana ba tla fana ka tshetso a bohlokwa ho ahelleng hodima mosebetsi o qadileng dilemong tse 4 tse fetileng lenaneong lena la kahobotjha. Ho ntlafatsa botshepehi ba setheo le puso; ho akofisa leeto la rona la sekwalekwale; le ho aha matla le bokgoni ba rona ba ho phethahatsa thomo ya rona ya molao. Jwalo ka ba bobedi ba jarang boikarabelo ka mora Khomishenara, Batlatsa-Khomishenara ba tla tlatsetsa boetapele ba rona le ho netefatsa hore ho na le tsepamo a matla mekgahelong e itseng eo ba ikarabellang ho yona le ho akofisa diketso tsa rona tsa ho araba.”***

Batlatsa-Khomishenara ke:

1. Mong. Johnstone Makhubu – Motlatsa-Khomishenara: Taxpayer Engagement and Operations

Mong. Makhubu ha jwale ke Mohlanka ya ka Sehloohong wa Pokello ya Lekgetho mona SARS mme haesale a le mokgatlong ho tloha ka 2016. O ikamahantse le SARS ho tswa Eskom ka Phuptjane 2016 e le Mohlanka ya ka Sehloohong wa tsa Phumantsho pele a hirwa ho ba Mohlanka ya ka Sehloohong wa Ditjhelete ka 2018. Ka mora hore Khomishenara Kieswetter a qale tshebetso, ho ile ha thehwa mosebetsi wa ho ba Mohlanka ya ka Sehloohong wa Pokello ya Lekgetho, mme Johnstone a nka boikarabelo bona ka 2020. Boiphihlelo ba hae mona SARS bo tla mo tswela molemo mosebetsing wa hae o motjha wa ho okamela ditshebetso tsa SARS tse kgolo le tse tshopodi ka sepheo sa ho phahamisa tshebetso, le ho etsa hore tshebetso ya balefalekgetho e be ya seprofeshenale mmoho le ho kganna tse mabapi le boikobelo ba tefo ya lekgetho ho bapa le maikemisetso a mawala a SARS.

Mong. Makhubu o na le lengolo la *Bachelor of Science la Engineering* ho tswa Yunivesithing ya KwaZulu Natal mmoho le lengolo la *Bachelor of Commerce* ho tswa Yunivesithing ya Afrika Borwa (UNISA). Mong. Makhubu o phethetse Lenaneo la *Master's in Business Leadership* mane Unisa mme o na le lengolo la Botsamaisi bo ka Sehloohong (SMP) le Henley Business School mme ha jwale o ntse a phethela PhD ya hae ya Boetapele le Yunivesithi ya Pretoria.

Tema e ntjha ya Mong. Makhubu ke ho okamela le ho netefatsa tshebetso e tswileng matsoho ya ditshebetso tse tswelang tsa letsatsi ka leng ho phatlalla le ditshebeletso tsa lekgetho le tsa bolaodi ba meedi, mmoho le phethahatso ya boitlamo ba boikobelo ba bahwebi le balefalekgetho. Tema ya hae e tsepamisitse maikutlo hodima puisano ya sefahleho le sefahleho le balefalekgetho le bahwebi ho netefatsa phano e tswileng matsoho ya ditshebeletso tsa makgetho ohle le tsa bolaodi ba meedi mmoho le ho rarolla dipotso tsohle tse mabapi le tshebeletso, dinyewe tsohle moo balefalekgetho ba kgethetsweng ketso efe kapa efe ya boikobelo mmoho le ho rarolla diqabang tsohle tse hlahang ka lebaka la sephetho sefe kapa sefe sa boikobelo. O tla boela a tsepamisa maikutlo hodima matsholo a ka ntle le matsholo a phadimeho a ka ntle ho tshehetsa boikobelo ba balefalakegtho ka boithaopi mmoho le ho lotomanya tsohle tse mabapi le ho Bebofatsa le ho Buisana le Balefalekgetho. Ho phethahatswa ha Lenaneo la SARS la Boikobelo, ho akareditswe le ho sheba tse ka bakang kotsi le ho kgethwa ha dinyewe tseo le tsona di tlang ho wela tlasa hae.

2. Mong. Carl Scholtz – Motlatsa-Khomishenara: Taxpayer Engagement and Operations

Mong. Scholtz o na le boiphihlelo bo batsi ntshetsopeleng ya mekgwatshebetso le momahanyo, popo ya marangrang mmoho le metjha ya kgwebo le maiteko a ntlafatso ya tsa enjeneri. O na le boiphihlelo bo matla ho tlang ka mawala a kgwebo le ho phethahatsweng ha ho iphumana hape ha kgwebo ho latela maemo a kileng a ba ho ona dikgwebong tse fapaneng tse akgang ka hare Comair, SA Breweries, Pick 'n Pay Retailers le Johannesburg Stock Exchange (JSE). Mong. Scholtz o etelletse pele diprojeke tse kgolohadi indastering ya ditshebeletso tsa ditjhelete mme e ne e le molaodi wa lenaneo mane JSE moo a neng a jere boikarabelo ba ho phethahatsa se bitswang *Integrated Trading and Clearing solution*, e leng lenaneo le bohareng la tjhelete e kana ka R500 million le akaretsang mekgwatshebetso e 18 e fapaneng nakong ya dilemo tse 3.

Boiphihlelo bo bonahalang ba tshebetso le ba kgwebo ba Mong. Scholtz bo mo etsa ya loketseng ho etella pele mawala a SARS a potfolio ya tsa kgwebo, a kgontshang le a sejwalejwale tikolohong eo ho yona mokgatlo o ntseng o hahamella ho aha bokgoni ba yona

ba saense ya data le bohlale ba maiketsetso le ho hahamallela ho sebedisa boqapi ba thekenoloji ho fihella maikemisetso a mawala a SARS a ho tlisa diphetoho tse sebetsang ka ho phethahala ho ahweng ha SARS e bohlale le ya sekwalejwale.

Carl o na le lengolo la Bachelor le Honours ho tse mabapi le *Electronic Engineering* ho tswa Yunivesithing ya Pretoria, mmoho le lengolo la *Master's in Business Leadership* ho tswa UNISA Business School.

Mosebetsing wa hae jwalo ka Motsatsa-Khomishenara, Carl o tla okamela le ho netefatsa ntshetsopele le kanetso ya mekgwa ya sekwalejwale tikolohong ya Data ya Saense, Bohlale ba Maiketsetso le Boqapi ba Thekenoloji. O tla boela a okamela phano e phethahetseng ya mekgwatshebetso ya *IT* e hlokehang ho tshehetsa maikemisetso a ikgethang a SARS mmoho le botsamaisi, phallo le mawala a data ho tloha qalong ho isa qetellong ka sepheo sa ho fihella maikemisetso a SARS a kgwebo le a ditjhelete.

3. Mme Bridgitte Backman - Motlatsa-Khomishenara: Corporate and Enterprise Services

Mme Backman ke moetapele ya ipabotseng wa tsa kgwebo ya tlang ka boiphihlelo bo matla ho phatlalla le diindasteri tse kang tsa Ntshetsopele ya Ditjhelete, Eneji (Oli le Kgase), Dijo le Dino, Botsamaisi ba Dikgetho, le ho ba karolo ya botsamaisi le bophethahats - Ditshebeletsong tsa Karolelano, Merero ya Kgwebo, Maano a Setjhaba, Boqapi. Molao, Lethathama la Phepelo le Botsamaisi ba Batho.

Boiphihlelo bo matla ba Bridgitte ba ho tsamaisa, ho momahanya le ho tlisa diphetoho ka hara dikarolo tsa setheo di mo etsa hore e be motho ya felang a loketse maemo ana. Boiphihlelo ba hae bo batsi ba ho theha maqhama a mawala kahare le kante ho sebedisa monyetla wa ho tlisa tse molemo ho tse mabapi le mawala a kgwebo le baetapele ba tsona, ho tla mo tswela molemo haholo mona SARS. Bokgoni ba hae ba ho etsa diqeto tse mawala tse nepahetseng kapele di mo dumelletse ho tataisa mekgatlo le mafapha ho tshehetsa tshebetso e phethahetseng, ho fumana batho ba loketseng tshebetso e itseng jwalo ka motheo wa bokamoso ba nako e telele ba mokgatlo.

Bridgitte o na le mangolo a latelang, *BSc (Chemistry)* ho tswa Yunivesithing ya Cape Town le *MBA* ho tswa Rotterdam School of Management, Netherlands ho akareditswe le ho ba moithuti wa moeti ho se bitswang Exchange semester, Haas Business School, Yunivesithing

ya California, Berkeley, USA. O kile a ba setho sa boto ya *UN Global Compact*, Afrika Borwa. Ha jwale o kgatha tema jwalo ka Moetapele ya ka Sehloohong mane Yunivesithing ya Cambridge Institute of Sustainability Leadership, mmoho le ho ba Moithuti wa Moeti hona moo Sekolong sa Kgwebo se mane Yunivesithing ya Oxford.

Jwalo ka Motsatsa-Khomishenara, o tla etella pele karolo ya Ditshebeletso tsa Koporasi le Kgwebo tse ikarabellang phanong ya ditshebeletso tsa koporasi tse tshehetsang kgwebo e bohareng. Mosebetsi ona ke ho okamela le ho netefatsa hore ho na le mawala le maano a loketseng le a bapileng le bokaofela ba Maikemisetso a Mawala a SARS, Ponelople le makgabane mmoho le phethahatso e ntle dibakeng tse kang tsa ditjhelete le mehlodi ya batho, puso le tse ka bakang kotso, botsamaisi ba bakgathatema (mekgatlo ya kgwebo le ya profeshanele), boikarabelo ba kgwebo setjhabeng, twantsho ya manyofonyofo, botshepehi le tlaleho le tshebetso ya kgwebo.

Khomishenara Kieswetter o amohetse Batlatsa-Khomishenara bana ba bararo ho SARS mme o nyoretswe ho sebetsa mmoho le bona ho fihlella ponelopele e mawala ya ho aha SARS e bohlale, ya sekwalejwale eo botshepehi ba yona bo sa belaelweng, e tlang ho hlomphuwa le ho tlotlwa ke bohle le eo motheo wa yona e leng boikobelo ba lekgetho le ba bolaodi ba meedi ba meedi ka boithaopo.

Nakong eo a neng a nka marapo a taolo jwalo ka Khomishenara ya SARS ka Motsheanong 2019, Khomishenara Kieswetter o ile a bua ka tsena tse hlano tseo SARS e neng e "tlameha ho di hlola".

1. Ho atolosa Motheo wa Lekgetho
2. Ho ntlafatsa Boikobelo ka Boithaopo le ho neha baahi ditshebeletso tsa ditjhelete tse ba kgontshang ho iketsetsa diqeto mabapi le ditjhelete tsa bona.
3. Ho sebedisa mehlodi le maiteko a rona ka tsela e bohlale hore re fihlelle tse ngata ka ho etsa tse seng kae feela.
4. Ho baballa bolekanane ba bohlokwa ka hara mmuso le bakgathatema ba lehae le ba matjhaba; le
5. Ho aha mokgatlo o nang le botshepehi le o ka tsheptjwang le ho tlotlwa.

Le ha ho bile le tswelopele e bnahalang ho tsena tsohle tse ka hodimo, Khomishenara Kieswetter o nyoretswe ho nka mehato e latelang ka kabelo ya Batlatsa-Khomishenara bana ba bararo ho ntlafatsa ditlholo le ho tiisa boitwanelo ba setheo ba ho dula bo tswela pele ka katleho le boqapi dilemong tse tlang.

Khomishenara Kieswetter o na le ditebello tse hodimo hodima Batlatsa-Khomishenara bana. O hlahisitse maikutlo a hae tjena: ***“Ha ho tshebeletso e fetang tshebetso e intshang sehlabelo ho moetapele. Ka ho etsa jwalo, batho bao moetapele a lokelang ho ikarabella ho bona ke bona batho bao a reng o a ba sebeletsa. Re batla baetapele ba tlang ho tlisa botsitso ditemeng tsena tsa bona, baetapele ba tlang ho phela ho latela tshebetso e intshang sehlabelo ya ho aha naha ya rona; baetapele ba nang le tjheseho mabapi le tsa lekgetho le tsa bolaodi ba meedi. Baetapele ba tlang ho tlisa boleng le ho tataisa bao ba ba etelletseng pele. Hwabohlokwahlokwa, baetapele ba habileng tse molemo feela bakeng sa balefalekgetho ba rona.”***

Khomishenara Kieswetter o tlatsitse ka hore ***“Khiro e mpa e le karolwana e nnyane feela ya hlahlamano mosebetsing. Hlahlamano e akaretsa diketso tse etsahalang ka mora ho hirwa ha Batlatsa-Khomishenara - diketsahalo tseo morero ka tsona e leng ho ntlafatsa kgonahalo ya bona ya ho atleha. Ke tletse morolo wa ho etella pele diketsahlo tse jwalo”.***

Ho fumana lesedi le fetang lena, ka kopo ikopanye le SARSMedia@sars.gov.za

KE PHETHO